

ZAKON O POSREDOVANJU U ZAPOSŁJAVANJU I SOCIJALNOJ SIGURNOSTI NEZAPOSLENIH OSOBA

Sl. novine FBiH br. 9/2008

I - OSNOVNE ODREDBE

Član 1

1. Ovim zakonom uređuju se prava i obaveze Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija) u utvrđivanju i provođenju ukupnih mjera kojima se pospješuju i unapređuju uvjeti za zapošljavanje, osnovni principi u posredovanju za zapošljavanje, materijalna i socijalna sigurnost nezaposlenih osoba za vrijeme privremene nezaposlenosti, osnivanje, organizacija i rad Federalnog zavoda za zapošljavanje (u daljem tekstu: Federalni zavod), javnih službi za zapošljavanje kantona (u daljem tekstu: služba za zapošljavanje), finansiranje ukupne djelatnosti zapošljavanja i druga pitanja, poštujući nadležnosti kantona i njihove različitosti.

2. Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vlada FBiH) nadležna je donijeti bliže propise za uređivanje pitanja iz stava 1. ovoga člana, u skladu sa ovim zakonom.

Član 2

Nijedna osoba, na osnovu ovog zakona, ne može biti stavljena u nepovoljan položaj zbog: rase, boje kože, spola, jezika, vjere, političkog ili drugog mišljenja, nacionalnog ili socijalnog porijekla, imovnog stanja, rođenja ili kakve druge okolnosti, članstva ili nečlanstva u političkoj stanci, ili članstva ili nečlanstva u sindikatu, ili tjelesnih i duševnih poteškoća.

Član 3

1. Nezaposlenom osobom, u smislu ovog zakona, smatra se osoba sposobna za rad koja nije u radnom odnosu a koja:

- a) nema registrirano privredno društvo ili drugo pravno lice, odnosno ne ostvaruje dividendu po osnovu udjela u privrednom društvu ili drugom pravnom licu;
- b) nema registriran obrt;
- c) se ne bavi poljoprivrednom djelatnošću;
- d) nije užiivalac penzije prema propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju;
- e) nije redovan učenik ili student;
- f) ostvaruje prihod po bilo kom osnovu;
- g) aktivno traži posao.

2. Osobe iz stava 1. tač. a) i f) smatrat će se nezaposlenim ukoliko njihov prihod ne prelazi mjesečno 25% prosječne plaće u toku prethodne godine prema podacima Federalnog zavoda za statistiku.

3. Odredba stava 1. tačka c) primjenjivat će se od dana stupanja na snagu propisa koji reguliraju poljoprivrednu djelatnost.

Član 3a

1. Smatra se da nezaposlena osoba aktivno traži posao ako:

- a) se redovno javlja službi za zapošljavanje;
- b) podnosi molbe poslodavcima ili daje oglase i javlja se na oglase i konkurse;
- c) pridržava se programa profesionalne orijentacije, obuke i prekvalifikacije.

Član 3b

1. Služba za zapošljavanje prestaje voditi osobu kao nezaposlenu u osnovnoj evidenciji ako ta osoba:

- a) zasnjuje radni odnos;
- b) odbije odgovarajući posao;
- c) bude zatečena na radu bez ugovora o radu ili pisane izjave poslodavca, odnosno rješenja o zasnivanju radnog odnosa ili o postavljenju;
- d) registrira privredno društvo ili drugo pravno lice, odnosno ostvari dividendu po osnovu udjela u privrednom društvu ili drugom pravnom licu u visini određenoj u članu 3. stav 2. ovog Zakona;
- e) registrira obrt ili ostvari prihod po bilo kom osnovu u visini određenoj u članu 3. stav 2. ovog Zakona;

- f) počne se baviti poljoprivrednom djelatnošću;
 - g) ispunji uvjete za penziju prema propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju;
 - h) stupi na odsluženje vojnog roka;
 - i) stupi na izdržavanje kazne zatvora, mjere sigurnosti, zaštitne ili vaspitne mjere u trajanju dužem od šest mjeseci;
 - j) navršši 65 godina života;
 - k) odbije uključiti se u obrazovanje na istom stupnju stručne spreme koje je organizirala i snosi troškove služba za zapošljavanje u cilju povećanja njene mogućnosti zapošljavanja ili ako bez opravdanog razloga prekine, odnosno ne završi obrazovanje;
 - l) ne javi se službi za zapošljavanje u dva uzastopna roka, a ne obavijesti službu za zapošljavanje o opravdanim razlozima nejavljanja;
 - m) ne ispunjava uvjete o aktivnom traženju posla;
 - n) odjavi se sa evidencije;
 - o) primi novčanu naknadu u skladu sa članom 30.a ovog Zakona;
 - p) postane redovan učenik ili student.
2. Osobe iz stava 1. ovog člana mogu se ponovo prijaviti na evidenciju nakon prestanka okolnosti zbog kojih su se prestale voditi, osim u slučaju iz stava 1. tač. c) i l) ovog člana kada je rok za ponovno prijavljivanje šest mjeseci od dana prestanka vođenja u evidenciji.
3. Nadležna inspekcija rada dužna je obavijestiti nadležnu kantonalnu službu o osobama zatečenim na radu bez ugovora o radu ili pisane izjave poslodavca, odnosno rješenja o zasnivanju radnog odnosa ili o postavljenju.

II - ORGANIZACIJA I RAD FEDERALNOG ZAVODA I SLUŽBI ZA ZAPOŠLJAVANJE

Član 4

1. Radi zadovoljavanja potreba u oblasti zapošljavanja, te praćenja kretanja na tržištu rada, u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima, osniva se Federalni zavod.
2. Federalni zavod je javna ustanova.
3. Na osnivanje, registraciju, djelatnost, prestanak rada i druga pitanja koja se odnose na rad Federalnog zavoda, primjenjuju se propisi o ustanovama, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.
4. Rad Federalnog zavoda je javan.
5. Federalni zavod je pravna osoba sa sjedištem u Sarajevu.

Član 4a

1. Organi Federalnog zavoda su: Upravni odbor i direktor.
2. Upravni odbor Federalnog zavoda ima sedam članova.
3. Predsjednika i članove Upravnog odbora imenuje i razrješava Vlada FBiH u skladu sa Zakonom o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 12/03 i 34/03).
4. Predsjednik i članovi Upravnog odbora imenuju se na period od četiri godine.
5. Direktora Federalnog zavoda imenuje i razrješava Vlada FBiH.

Član 4b

1. Federalni zavod ima savjetodavnu komisiju.
2. Savjetodavna komisija nadležna je da Upravnom odboru Federalnog zavoda daje:
 - a) mišljenja u vezi sa razmatranjem politike zapošljavanja i socijalnog osiguranja i preporuke u vezi sa programom zapošljavanja Federalnog zavoda koje usvajaju nadležni organi u Federaciji;
 - b) preporuke u vezi sa programom rada Federalnog zavoda na koji saglasnost daje Vlada FBiH;
 - c) mišljenja na rad Federalnog zavoda i preporuke u vezi sa poboljšanjem rada.

Član 4c

Savjetodavnu komisiju iz člana 4.b ovog Zakona formira Upravni odbor Federalnog zavoda a čini je sedam članova i to po dva predstavnika sindikata i poslodavaca, te po jedan predstavnik Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, Federalnog zavoda i Privredne komore Federacije.

Član 4d

Prilikom imenovanja organa Federalnog zavoda i formiranja savjetodavne komisije treba voditi računa o spolnoj zastupljenosti, u skladu sa odredbama Zakona o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 16/03).

Član 5

Federalni zavod je nadležan da:

- a) prati i predlaže mjere za unapređenje zapošljavanja i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba;
- b) prati i osigurava provođenje utvrđene politike i mjera u oblasti rada i zapošljavanja na teritoriji Federacije i o tome obavještava nadležna tijela Federacije;
- c) upravlja sredstvima za osiguranje materijalne sigurnosti za vrijeme nezaposlenosti, u skladu sa ovim zakonom;
- d) prati, usklađuje i koordinira rad službi za zapošljavanje na provođenju utvrđene politike i mjera u oblasti zapošljavanja i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba iz nadležnosti Federacije;
- e) prati i predlaže mjere za unapređenje zapošljavanja invalidnih osoba i njihovu profesionalnu rehabilitaciju i osigurava ispunjavanje uvjeta za njihovo zapošljavanje u saradnji za službama za zapošljavanje;
- f) pruža pomoć u realiziranju programa profesionalne orijentacije, obuke i prekvalifikacije za nezaposlene osobe i njihovo ponovno zapošljavanje na odgovarajućim poslovima;
- g) objedinjuje i vodi zbirne evidencije u oblasti rada i zapošljavanja od interesa za Federaciju i predlaže mjere i potrebna sredstva za razvoj i funkcioniranje jedinstvenog informacionog sistema u ovoj oblasti;
- h) prati provođenje međunarodnih ugovora i sporazuma iz oblasti rada i zapošljavanja koji se odnose na Federaciju;
- i) predstavlja službe za zapošljavanje u odnosima s organima i službama Bosne i Hercegovine, Federacije i Republike Srpske;
- j) odobrava zapošljavanje stranih državljana i osoba bez državljanstva na prijedlog službe za zapošljavanje, u skladu sa Zakonom o zapošljavanju stranaca ("Službene novine Federacije BiH", broj 8/99);
- k) prati i poduzima mjere za stvaranje uvjeta za povratak građana Federacije sa privremenog rada u inozemstvu i njihovo radno angažiranje;
- l) obavlja i druge poslove utvrđene zakonom, statutom i aktima Federalnog zavoda i konvencijama i preporukama MOR-a koje se odnose na oblast rada, zapošljavanja i socijalne politike;
- m) podnosi Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine godišnji izvještaj o radu i
- n) podnosi objedinjenje godišnje finansijske planove Federalnog zavoda i službi za zapošljavanje federalnom ministarstvu nadležnom za poslove rada (u daljem tekstu: federalno ministarstvo), u skladu sa Zakonom o budžetima Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 20/98).

Član 6

1. Organizacija i način rada Federalnog zavoda utvrđuje se statutom i drugim aktima Federalnog zavoda, u skladu sa ovim zakonom.
2. Federalni zavod podliježe periodičnoj vanjskoj i unutrašnjoj reviziji, u skladu sa zakonom.
3. Vlada FBiH daje saglasnost na statut i program rada Federalnog zavoda.

Član 7

Federalni zavod saraduje sa službama za zapošljavanje, kantonalnim tijelima nadležnim za rad i zapošljavanje u izradi i realizaciji okvirnih programa zapošljavanja od interesa za Federaciju.

Član 8

1. Kantoni su nadležni za osnivanje, rad, prestanak rada i druga pitanja koja se odnose na rad službi za zapošljavanje, ako ovim zakonom nije drukčije utvrđeno.
2. Organizacija službi za zapošljavanje, iz stava 1. ovog člana, utvrđuje se statutom i drugim aktima službe za zapošljavanje, u skladu sa ovim zakonom i propisima kantona.
3. Vlada kantona daje saglasnost na statut i druga akta službi za zapošljavanje kojima se uređuju pitanja, iz stava 2. ovog člana.
4. Službe za zapošljavanje iz stava 1. ovog člana nadležne su za:
 - a) posredovanje u zapošljavanju;
 - b) prikupljanje i dostavljanje podataka o nezaposlenim osobama Federalnom zavodu;
 - c) informiranje o mogućnosti zapošljavanja;
 - d) saradnju sa obrazovnim ustanovama radi usklađivanja obrazovnih programa sa kadrovskim potrebama poslodavaca;
 - e) provođenje programa profesionalne orijentacije, obuke i prekvalifikacije nezaposlenih osoba i njihovo ponovno zapošljavanje na odgovarajućim poslovima;

- f) utvrđivanje prava osobama za slučaj nezaposlenosti;
- g) izdavanje radnih dozvola stranim državljanima i osobama bez državljanstva;
- h) donošenje i provođenje programa mjera za brže zapošljavanje određenih kategorija nezaposlenih osoba čije je zapošljavanje otežano;
- i) druge poslove utvrđene ovim i drugim zakonima.

5. Služba za zapošljavanje organizira prikupljanje, razmjenu i objavljivanje podataka o zaposlenim osobama koje traže promjenu zaposlenja, kao i druge podatke koji mogu biti od značaja za obavljanje osnovne djelatnosti službe za zapošljavanje.

6. Služba za zapošljavanje periodično obavlja ocjenjivanje tržišta rada prema instrukcijama Federalnog zavoda u cilju dobijanja podataka i pružanja informacija o kretanjima na tržištu rada.

Član 9

1. Na osnivanje, registraciju, organizaciju, djelatnost i prestanak rada službe za zapošljavanje u kantonu primjenjuju se propisi o ustanovama, ako propisom kantona nije drukčije određeno.

2. Služba za zapošljavanje podliježe periodičnoj vanjskoj i unutrašnjoj reviziji, u skladu sa zakonom.

Član 10

Poslodavci koji imaju potrebu za zaposlenicima i osobe koje traže zaposlenje mogu tražiti pomoć od službe za zapošljavanje u pronalaženju potrebnih osoba, odnosno u pronalaženju posla.

Član 11

Službe za zapošljavanje dužne su međusobno sarađivati, koordinirati rad i razmjenjivati informacije o kojima vode službene evidenciju.

Član 12

Službe za zapošljavanje dužne su Federalnom zavodu dostaviti izvještaje na način i u rokovima predviđenim aktom Federalnog zavoda.

Član 13

(brisano)

Član 14

1. U službi za zapošljavanje vode se neophodne evidencije:

- a) o nezaposlenim osobama;
- b) pojedinačne evidencije o svakoj nezaposlenoj osobi;
- c) neophodne evidencije za rad službe za zapošljavanje.

2. U službi za zapošljavanje mogu se voditi i pojedinačne evidencije o osobama za koje se posreduje pri zapošljavanju.

Član 15

1. Svaka informacija koja se odnosi na pojedinca, a do koje dođu službe za zapošljavanje i Federalni zavod u svom radu, smatrat će se povjerljivom.

2. Povjerljiva informacija, iz stava 1. ovog člana, ne može se dati drugoj pravnoj ili fizičkoj osobi, osim ako to nije predviđeno zakonom.

3. Služba za zapošljavanje i Federalni zavod dužni su poduzeti sve mjere kako bi osigurali i zaštitili dokumentaciju.

Član 16

Na zahtjev nadležnih tijela Federacije odnosno kantona, služba za zapošljavanje dostavlja podatke o kojima vodi evidencije.

Član 17

Služba za zapošljavanje objavljuje godišnji izvještaj o svojim aktivnostima.

Član 18

Zaposleni ili sa njima izjednačene osobe mogu se prijaviti službi za zapošljavanje radi promjene zaposlenja, odnosno radi posredovanja, savjetovanja i informiranja, bez obaveze redovnog javljanja.

Član 19

Sadržaj, sredstva, način, rokovi i druga pitanja u vezi sa vođenjem osnovnih evidencija u oblasti zapošljavanja, u skladu sa ovim zakonom, propisat će federalni ministar odnosno propisat će se aktom službe za zapošljavanje, ako se radi o evidencijama ustanovljenim propisom kantona.

Član 20

1. Kada dođe do otkaza ugovora o radu, u smislu čl. 98 i 99. Zakona o radu ("Službene novine Federacije BiH", br. 43/99 i 32/00), poslodavac je dužan službi za zapošljavanje dostaviti pisanu obavijest o zaposlenicima za čijim je radom prestala potreba.

2. Rok za dostavljanje pisane obavijesti, iz stava 1. ovog člana, jeste 15 dana od dana otkazivanja ugovora o radu.

III - OSTVARIVANJE RADA I ZAPOŠLJAVANJA

Član 21

Nadležna tijela Federacije odnosno kantona utvrđuju mjere za promicanje ostvarivanja i održavanja više stope zaposlenosti i poboljšanje strukture zaposlenih.

Član 22

Radi postizanja što veće efikasnosti i osiguranja mjera, iz člana 21. ovog zakona, zakonom odnosno propisom kantona mogu se predvidjeti beneficije i olakšice poslodavcima koji otvaraju nova radna mjesta i zapošljavaju veći broj nezaposlenih osoba.

Član 23

Mjerama, iz člana 21. ovog zakona, nastojat će se naročito osigurati:

- a) preorijentacija i novo zapošljavanje zbog tehničko- tehnoloških unapređenja ili ekonomsko-strukturalnih promjena na tržištu rada;
- b) kraće trajanje nezaposlenosti;
- c) stručni kadrovi prema potrebama poslodavca;
- d) mjesna i profesionalna pokretljivost zaposlenih i nezaposlenih osoba;
- e) prednost pri zapošljavanju invalidnim osobama.

Član 24

Profesionalna orijentacija nezaposlenih i drugih osoba pri izboru zanimanja, stručna obuka nezaposlenih i prekvalifikacija zaposlenih za čijim radom je prestala potreba, podsticanje otvaranja novih radnih mjesta i poduzimanje drugih podsticajnih mjera, jeste djelatnost službe za zapošljavanje, a uređuje se propisom kantona.

IV - POSREDOVANJE U ZAPOŠLJAVANJU

Član 25

Posredovanje u zapošljavanju, u smislu ovog zakona, obuhvaća sve radnje i mjere poduzete, u skladu sa zakonom, u svrhu povezivanja nezaposlene osobe koja traži zaposlenje, kao i zaposlene osobe koja traži promjenu u zaposlenju, s poslodavcem kojem je potreban zaposlenik radi zasnivanja radnog odnosa odnosno sklapanja ugovora o radu ili radnog angažiranja.

Član 26

1. Posredovanje u zapošljavanju, iz člana 25. ovog zakona, na teritoriji Federacije obavlja služba za zapošljavanje, u skladu sa ovim zakonom i propisom kantona.
2. Posredovanje u zapošljavanju, iz stava 1. ovog člana, mogu obavljati i druge pravne osobe (u daljem tekstu: privatne agencije), u skladu sa ovim zakonom.
3. Vlada Federacije BiH će svojim propisom utvrditi uvjete i način osnivanja privatnih agencija.

Član 27

1. Usluge u posredovanju u zapošljavanju, koje vrši služba za zapošljavanje, su besplatne.
2. Usluge, iz stava 1. ovog člana, koje vrše privatne agencije su besplatne za osobe koje traže zaposlenje.

V - OSIGURANJE ZA SLUČAJ NEZAPOSLENOSTI I SOCIJALNA SIGURNOST NEZAPOSLENIH OSOBA

Član 28

1. Zaposlenici osiguravaju svoju materijalnu i socijalnu sigurnost za vrijeme nezaposlenosti, preventivno osiguranjem za slučaj nezaposlenosti, u skladu sa ovim i drugim zakonima.
2. Materijalna i socijalna sigurnost iz stava 1. ovog člana, podrazumijeva:
 - a) novčanu naknadu, u skladu sa ovim zakonom.
 - b) doprinose za zdravstveno i penzijsko osiguranje, u skladu sa ovim i drugim zakonima.

Član 29

1. Pravo na novčanu naknadu stiče nezaposlena osoba koja u trenutku prestanka radnog odnosa ima najmanje osam mjeseci rada neprekidno ili osam mjeseci sa prekidima u posljednjih 18 mjeseci.
2. Kod utvrđivanja prava na novčanu naknadu kao godina rada smatra se vrijeme od 12 mjeseci, a rad kraći od punog radnog vremena preračunava se na puno radno vrijeme.
3. Kao vrijeme provedeno na radu iz stava 1. ovog člana smatra se vrijeme obaveznog osiguranja prema propisima koji reguliraju sistem poreza i obaveznih doprinosa.

Član 30

1. Visinu novčane naknade čini 40% prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji u posljednja tri mjeseca prije prestanka radnog odnosa nezaposlene osobe, koju objavljuje Federalni zavod za statistiku.
2. Novčana naknada iz stava 1. ovog člana isplaćuje se nezaposlenoj osobi:
 - a) 3 mjeseca ako je provela na radu od 8 mjeseci do 5 godina;
 - b) 6 mjeseci ako je provela na radu od 5 do 10 godina;
 - c) 9 mjeseci ako je provela na radu od 10 do 15 godina;
 - d) 12 mjeseci ako je provela na radu od 15 do 25 godina;
 - e) 15 mjeseci ako je provela na radu od 25 do 30 godina;
 - f) 18 mjeseci ako je provela na radu od 30 do 35 godina i
 - g) 24 mjeseca ako je provela na radu više od 35 godina.
3. Nezaposlenoj osobi koja je u cijelosti iskoristila novčanu naknadu, kod ponovnog sticanja ovog prava u vrijeme provedeno na radu, prema članu 29. ovog Zakona, uračunava se samo vrijeme provedeno na radu poslije isteka posljednjeg utvrđenog prava na ovu naknadu.
4. Nezaposlenoj osobi kojoj je pravo na novčanu naknadu prestalo ponovnim zaposlenjem prije isteka vremena u kojem je imala pravo na novčanu naknadu, a koja je ponovo ostala nezaposlena, osim iz razloga utvrđenih u članu 36. ovog Zakona, nastavlja se isplaćivanje novčane naknade za preostalo vrijeme, ako je to za nju povoljnije.

Član 30a

1. Nezaposlenoj osobi koja ima pravo na novčanu naknadu može se, na njezin zahtjev, isplatiti naknada u jednokratnom iznosu zavisno o utvrđenom trajanju prava na naknadu, prema članu 30. ovog Zakona, radi samostalnog ili sa drugom osobom obrazovanja privrednog društva, radnje ili drugog oblika obavljanja samostalne djelatnosti.
2. Nezaposlena osoba kojoj je naknada isplaćena u skladu sa stavom 1. ovog člana ne može se prijaviti službi za zapošljavanje prije isteka vremena za koje je primila jednokratnu isplatu.
3. Nezaposlena osoba kojoj je novčana naknada isplaćena u skladu sa stavom 1. ovog člana može ponovo steći pravo na novčanu naknadu ako ispuni uvjete iz člana 29. ovog Zakona.

Član 31

1. Zdravstveno osiguranje nezaposlenoj osobi osigurava se u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju.
2. Penzijsko i invalidsko osiguranje osigurava se nezaposlenoj osobi kojoj nedostaju do tri godine penzijskog staža do sticanja uvjeta za starosnu penziju, u skladu sa propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju.
3. *(brisano)*

VI - POSTUPAK OSTVARIVANJA PRAVA PO OSNOVU NEZAPOSLENOSTI

Član 32

1. Nezaposlena osoba ostvaruje prava za vrijeme nezaposlenosti u službi za zapošljavanje prema mjestu prebivališta.
2. Prava za vrijeme nezaposlenosti nezaposlena osoba, koja je usljed ratnog stanja napustila prebivalište, ostvaruje u službi za zapošljavanje prema mjestu boravka.

Član 33

1. Pravo na novčanu naknadu stiče nezaposlena osoba ako se prijavi i podnese zahtjev u roku od 30 dana od dana prestanka radnog odnosa, odnosno dana objavlivanja obrta ili djelatnosti.
2. Nezaposlena osoba koja iz opravdanog razloga propusti rok za prijavu iz stava 1. ovog člana, može se prijaviti i podnijeti zahtjev u roku od 30 dana od dana prestanka razloga koji je prouzrokovao propuštanje roka.
3. Pod opravdanim razlogom iz stava 2. ovog člana smatra se privremena spriječenost za rad po propisima o zdravstvenom osiguranju.
4. Novčana naknada pripada nezaposlenoj osobi od prvog dana po prestanku radnog odnosa ako podnese zahtjev za novčanu naknadu u roku iz st. 1. i 2. ovog člana.
5. Ako nezaposlena osoba podnese zahtjev nakon roka iz st. 1. i 2. ovog člana novčana naknada joj pripada od dana podnošenja zahtjeva pa do isteka vremena za koje bi joj pripadalo pravo na novčanu naknadu.
6. Novčana naknada ne pripada nezaposlenoj osobi koja podnese zahtjev poslije isteka vremena za koje bi joj pripadalo pravo na novčanu naknadu, na osnovu ovog Zakona.

Član 34

1. Osoba koja podnosi zahtjev za ostvarivanje novčane naknade za vrijeme nezaposlenosti, u skladu sa ovim zakonom, dužna je dostaviti službi za zapošljavanje sve potrebne podatke za utvrđivanje prava.
2. *(brisano)*
3. *(brisano)*

Član 35

1. O primljenom zahtjevu za ostvarivanje prava za vrijeme nezaposlenosti rješenjem odlučuje služba za zapošljavanje.
2. Protiv rješenja služba za zapošljavanje, iz stava 1. ovog člana, može se izjaviti žalba Federalnom zavodu.
3. Protiv rješenja Federalnog zavoda može se pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.
4. Pri rješavanju o pravima za vrijeme nezaposlenosti primjenjuju se odredbe Zakona o upravnom postupku, ukoliko ovim Zakonom nije drugačije određeno.

Član 36

Nezaposlena osoba nema pravo na novčanu naknadu:

- a) kad je svjesno doprinijela prestanku radnog odnosa;
- b) kad se utvrdi da je dobrovoljno napustila posao bez opravdanog razloga.

Član 37

Opravdan razlog, u smislu člana 36. ovog zakona, za dobrovoljno prekidanje radnog odnosa postoji u slučaju kada, s obzirom na sve okolnosti, nezaposlena osoba nema druge prihvatljive mogućnosti nego da prekine radni odnos. To se naročito, ali ne isključivo, odnosi na:

- a) seksualno ili drukčije zlostavljanje;
- b) diskriminaciju, u smislu člana 5. Zakona o radu;
- c) uvjeta rada koji ugrožavaju zdravlje ili sigurnost;
- d) postupanje poslodavca suprotno zakonu;
- e) pritisak koji poslodavac vrši na zaposlenika zbog članstva u sindikatu ili drugoj organizaciji zaposlenika.

Član 38

1. Isplata novčane naknade nezaposlenoj osobi prekida se:
 - a) za vrijeme odsluženja odnosno dosluženja vojnog roka,
 - b) u toku izdržavanja kazne zatvora duže od šest mjeseci.
2. Isplata novčane naknade nezaposlenoj osobi nastavlja se za ostatak perioda do kojeg je priznato pravo na ovu naknadu, pod uvjetom da se prijavi službi za zapošljavanje u roku od 30 dana po prestanku okolnosti koja je dovela do prekida.

Član 39

Nezaposlena osoba koja ostvaruje prava na vrijeme nezaposlenosti dužna je u roku od 15 dana od dana nastanka ove okolnosti prijaviti nadležnoj službi za zapošljavanje, iz člana 32. ovog zakona, svaku okolnost koja utiče na promjenu ili prestanak prava.

Član 40

Nezaposlena osoba koja je ostvarila primanje na koje nije imala pravo dužna je vratiti primljene iznose odnosno nadoknaditi nastale izdatke ako je to pravo ostvarila:

- a) na osnovu netačne izjave ili podataka za koje je znala ili morala znati da su netačni;
- b) na neki drugi nezakoniti način ili u opsegu većem od onoga koji joj pripada;
- c) zbog toga što nije prijavila nastale promjene odnosno okolnosti koje utiču na prestanak prava ili opseg njegovog korištenja.

Član 41

1. Ako je na osnovu pravomoćne sudske odluke ili odluke poslodavca nezaposlena osoba vraćena na rad i ako je poslodavac toj osobi isplatio plaću i uplatio doprinose za razdoblje u kojem nije radila, ta osoba je dužna vratiti službi za zapošljavanje, u skladu sa članom 40. ovog zakona, isplaćene iznose na osnovu uspostavljenog joj prava za vrijeme nezaposlenosti.

2. Služba za zapošljavanje, u smislu stava 1. ovog člana, ima pravo na povrat uplaćenog iznosa za penzijsko i invalidsko osiguranje od nadležne službe za penzijsko i invalidsko osiguranje.

Član 42

Vraćanje primljenih iznosa neće se tražiti nakon 36 mjeseci od dana kada:

- a) je data netačna izjava ili dostavljeni netačni podaci;
- b) su nastale promijenjene okolnosti.

Član 43

Služba za zapošljavanje može:

- a) tražiti vraćanje primljenih iznosa u ratama;
- b) tražiti vraćanje manjeg iznosa;
- c) osloboditi osobu obaveze plaćanja cijelog iznosa.

Član 44

Nezaposlenoj osobi prestaju prava utvrđena ovim Zakonom ako je:

- a) propustila, bez opravdanog razloga, prihvatiti odgovarajuće zaposlenje;
- b) dala lažne podatke prilikom podnošenja zahtjeva;
- c) ispunjen jedan od uvjeta iz člana 3.b ovog Zakona;
- d) postupila suprotno članu 39. ovog Zakona.

VII - FINANSIRANJE

Član 45

Sredstva za zadovoljavanje potreba iz domena zapošljavanja, te za rad Federalnog zavoda i službi za zapošljavanje osiguravaju se, u skladu sa ovim zakonom, iz slijedećih izvora:

- a) doprinosa koje uplaćuju poslodavci i zaposlenici, u skladu sa zakonom;
- b) kamata ili prihoda od uloga koje vrše Federalni zavod i služba za zapošljavanje;
- c) prihoda od pokretne ili nepokretne imovine koju Federalni zavod i služba za zapošljavanje kupe ili steknu, u skladu sa zakonom.

Član 46

Sredstva, iz člana 45. stav 1. tačka a. ovog zakona, usmjeravaju se Federalnom zavodu u visini od 30%, a službama za zapošljavanje u visini od 70%.

Član 47

1. Sredstva, iz člana 45. ovog zakona, mogu se koristiti za pokrivanje administrativnih troškova Federalnog zavoda i službi za zapošljavanje.

2. Sredstva Federalnog zavoda i službi za zapošljavanje mogu se koristiti za ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba i za realizaciju programa za socijalno zbrinjavanje nezaposlenih osoba.

3. Sredstva za pokrivanje administrativnih troškova službi za zapošljavanje i Federalnog zavoda utvrđuju se godišnjim finansijskim planovima, iz člana 51. ovog zakona.

Član 48

Sredstva koja pripadaju službama za zapošljavanje, nakon što se odbiju administrativni troškovi, koriste se za ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba, u skladu sa članom 28. ovog zakona.

Član 49

1. Ako se utvrdi da su sredstva koja su na raspolaganju službi za zapošljavanje dovoljna za ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba i pokrivanje administrativnih troškova u nastupajućem mjesecu, služba za zapošljavanje će iskoristiti preostala sredstva za ostvarivanje mjera predviđenih čl. 21. i 25. ovog zakona.

2. Ako se utvrdi da su sredstva koja su na raspolaganju službi za zapošljavanje nedovoljna za ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba i pokrivanje administrativnih troškova u nastupajućem mjesecu, služba za zapošljavanje podnijet će zahtjev Federalnom zavodu za dodjelu nedostajućih sredstava uz mjesečni izvještaj, iz člana 52. ovog zakona.

Član 50

1. Sredstva koja se usmjeravaju federalnom zavodu, nakon što se odbiju administrativni troškovi, koriste se za postizanje ravnomjernijeg ostvarivanja materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba na teritoriji Federacije, u skladu sa ovim zakonom.

2. Federalni zavod objedinjuje sve zahtjeve za dodjelu sredstava, u skladu sa stavom 2. člana 49. ovog zakona.

3. Federalni zavod, uz odobrenje federalnog ministarstva, dodjeljuje službama za zapošljavanje tražena sredstva za ravnomjernije ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba:

a) ako se utvrdi da su sredstva koja su na raspolaganju Federalnom zavodu dovoljna za dodjelu traženih sredstava, Federalni zavod će iskoristiti preostala sredstva za finansiranje programa za tržište rada, u skladu sa ovim zakonom;

b) ako se utvrdi da su sredstva koja su na raspolaganju Federalnom zavodu nedovoljna za dodjelu traženih sredstava, postojeća sredstva će se raspodijeliti proporcionalno svakom zahtjevu za dodjelu sredstava.

4. Ako su sredstva dobijena udruživanjem iz vlastitih prihoda službi za zapošljavanje i usmjeravanjem iz Federalnog zavoda nedovoljna za ostvarivanje svih prispjelih i novčanih naknada za taj mjesec, služba za zapošljavanje će smanjiti iznos novčane naknade koja se isplaćuje za taj mjesec svim nezaposlenim osobama evidentiranim u službi za zapošljavanje u omjeru koji će joj omogućiti da isplati novčane naknade.

5. Federalni zavod obavlja nadzor nad dodijeljenim sredstvima u cilju njihovog korištenja, u skladu sa ovim zakonom.

Član 51

1. Federalni zavod i službe za zapošljavanje izrađuju i dostavljaju finansijske planove, na način i po postupku predviđenom Zakonom o budžetima ("Službene novine Federacije BiH", broj 20/98).

2. Služba za zapošljavanje podnosi godišnji finansijski plan Federalnom zavodu.

3. Federalni zavod objedinjene finansijske planove, iz stava 1. ovog člana, podnosi federalnom ministarstvu.

Član 52

1. Služba za zapošljavanje podnosi mjesečni izvještaj o radu Federalnom zavodu.

2. Federalni zavod svaka tri mjeseca podnosi izvještaj o radu Federalnom ministarstvu sa podacima o finansijskom poslovanju.

Član 53

Federalni zavod ima ovlasti provoditi ocjenjivanje poslovanja službi za zapošljavanje.

VIII - NADZOR

Član 54

1. Upravni i drugi nadzor nad zakonitošću rada službe za zapošljavanje i privatnih agencija u kantonu ostvaruje se u skladu sa ovim zakonom i propisom kantona.

2. Nadzor nad zakonitošću rada službe za zapošljavanje i privatnih agencija, iz stava 1. ovog člana, u pogledu primjene ovog zakona i međunarodnih sporazuma, te nadzor nad zakonitošću rada Federalnog zavoda obavlja federalno ministarstvo.

Član 55

Inspekcijski nadzor nad izvršenjem ovog zakona, drugih federalnih propisa i akata, međunarodnih sporazuma u oblasti rada i zapošljavanja obavlja Federalna inspekcija rada.

IX - KAZNENE ODREDBE

Član 56

1. Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba koja postupi suprotno članu 2. ovog zakona.
2. Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se odgovorna osoba kod pravne osobe novčanom kaznom od 500,00 KM do 2.000,00 KM.
3. Svaka osoba koja smatra da je protiv nje provedena diskriminacija, iz člana 2. ovog zakona, može zatražiti naknadu štete putem nadležnog suda.

Član 57

1. Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 4.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba koja obavlja poslove posredovanja u zapošljavanju suprotno članu 26. ovog zakona.
2. Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se odgovorna osoba kod pravne osobe novčanom kaznom od 250,00 KM do 1.000,00 KM.

X - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 58

Federalni zavod počinje sa radom u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 59

Federalni zavod preuzet će od Zavoda za zapošljavanje Bosne i Hercegovine zaposlenike, opremu, inventar i druge stvari, arhivu, akte, predmete, drugu dokumentaciju, sredstva za rad, poslovni prostor i drugu imovinu potrebnu za ostvarivanje nadležnosti utvrđenih ovim zakonom.

Član 60

Služba za zapošljavanje preuzet će od Zavoda za zapošljavanje BiH i postojećih službi za zapošljavanje u kantonima zaposlenike, opremu, inventar i druge stvari, arhivu, akte, predmete, drugu dokumentaciju, sredstva za rad, poslovni prostor i drugu imovinu potrebnu za ostvarivanje nadležnosti utvrđenih ovim zakonom.

Član 61

1. U cilju realizacije odredaba čl. 59. i 60. Vlada Federacije BiH imenovat će dva predstavnika u komisiju za prijenos imovine Zavoda za zapošljavanje BiH (u daljem tekstu: komisija) formirane u skladu sa članom 3. Zakona o imovini Zavoda za zapošljavanje Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Zakon o imovini).
2. Komisija, odnosno arbitar, imenovan u skladu sa članom 3. Zakona o imovini (u daljem tekstu: arbitar) mjerodavan je za donošenje odluke o preuzimanju zaposlenika, raspodjeli sredstva i drugih stvari i predmeta iz čl. 59. i 60. ovog zakona.
3. Odluke komisije, odnosno arbitra su obavezujuće za Federalni zavod, službe za zapošljavanje i institucije Federacije.

Član 62

Osobe koje su primale novčanu naknadu, u skladu sa Zakonom o zapošljavanju ("Službeni list SRBiH", broj 20/90), nastaviti će primati novčanu naknadu, u skladu sa ovim zakonom, ako na to imaju pravo.

Član 63

Danom stupanja na snagu ovog zakona na teritoriji Federacije prestaje primjena propisa i odluka iz oblasti zapošljavanja koje su se primjenjivale do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 64

Ovaj zakon se objavljuje bez odlaganja u "Službenim novinama Federacije BiH" i stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja.

***Samostalni članovi Zakona o izmjenama i dopunama
Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba***

("Sl. novine FBiH", br. 22/2005)

Član 17

Federalni zavod dužan je u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona formirati savjetodavnu komisiju iz člana 3. ovog Zakona.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 18

1. Dug po osnovu dospjelih a neplaćenih doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti može se izmiriti u skladu sa ugovorom koji zaključuju nosilac osiguranja i obveznik obračuna i uplate doprinosa.
2. Ugovorom iz stava 1. ovog člana utvrdit će se međusobna prava i obaveze ugovornih strana.

Član 19

Zahtjevi za ostvarivanje prava za vrijeme nezaposlenosti podnijeti do dana stupanja na snagu ovog Zakona, koji nisu riješeni, riješit će se prema odredbama ovog Zakona.

Član 20

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".